

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

CXVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

non est locus merendi. Strabus in Glosa ordinaria nihil aliud, quam hoc vult, post hanc vitam vel præmio vel pœnæ locum esse, non autem operationi tali, quâ, mercedem, quam velis, acquirere possis, id est, damnatos non ita operari posse, ut operatione suâ gloriam, quam per eandem in præsentî vitâ impetrare poterant, adsequantur. Thomam Aquinatem cæteris Scholasticis, actuale damnatorum peccatum negantibus, accedere, mirum non est, qui tamen interea habituale peccatum, quod & ipsum tollit è medio Parkerus, non negat, & insuper in allegatis verbis, non quid damnati facturi vel non facturi sint, sed quid infernales pœnæ essentialiter inferant, enunciat. Si autem vel maximè in formali pœnarum infernalium ratione peccatum non comprehenderetur, (cum alias & Christus, ad infernum descendendo, eidem implicitus fuisse, videri posset) aliæ tamen causæ esse possunt, ex quibus peccatum damnatis adscribi necesse esset, de quibus subinde in præsentî tractatione agitur. Neque à Thomâ recedit Comes Mirandulanus, qui dum maculam in damnatis agnoscit, peccato qualicumque eos subicit & legi; quod verò difertis verbis Parkerus inficiatur.

CXVII. Ad argumentum duodecimum, quod in formâ hoc est: Ubi est locus meræ passionis, ibi nulla est actio, consequenter nec peccatum actuale. In inferno est locus meræ passionis: Ergo in inferno nulla est actio; Respondetur, I. Conclusionem in hac generalitate ne quidem ab ipso Parkero posse concedi, secundum quem damnati certè homines sunt, & vivi quidem, intellectu & voluntate præditi; at vivere & intelligere est agere. Necesse igitur est, ut aut majorem aut minorem corrigat ipse Parkerus. Quod si II. prædicatum majoris propositionis, ad actiones tantum transeuntes & externas restringat, tunc nulla apparet ratio, cur mera passio excludere actiones duntaxat exteriores debeat, non autem interiores, quibus tamen mera passio æquè ac illis opponitur. Quicquid enim merè patitur, id nullo modo, neque exterius neque interius, agit, alias non merè pateretur, sed simul ageret. Quemadmodum materia prima, quæ juxta Stagiritam est pura potentia passiva, nec internam nec externam agendi facultatem possidet, sed actionem, à formâ, tanquam actu, emanan-

rem, tantummodo recipit. Atque hæc causa est, cur ne conjecturâ quidem assequi valeam, quomodo majorem, ut specie saltem gaudeat veritatis, informare velit Parkerus. Quod si III. dicat, sensum majoris hunc esse: ubi tanta est vis passionis, ut omnem externam actionem sufflaminet, ibi nulla est actio exterior; tunc partim à ⁷: mero & puro passionis receditur, è cuius antea ad actiones, quâ tales, opositione, ad actionum negationem præcisè concludebatur; & è contra ad passionum harum naturam & qualitatem confugitur; partim minor falsa est. Unde enim probabitur, vim passionis infernalis tantam esse, ut intercludat actiones exteriores, non autem tantam, ut suffocet interiores? IV. Minor propositio, sive hæc sit: infernus est locus meræ passionis; sive ista: passio infernalis tanta est, ut sufflaminet actiones exteriores, instantiam patitur ab epulone, cujus anima in infernali exitio existens, retrò cogitabat, loquebatur ad Abrahamum & responsa accipiebat. Quæ actio externa & transiens est. V. Merum igitur figmentum est, suo loco uberius refellendum, quod damnati, instar cadaverum, in inferno jaceant, sine motu, sine sensu, patientes sese erodi à vermibus, aut carnis ad instar mortuæ, ad ignem assari, aut deniq; velut inutilem stipulam exuri. Quis hæc credat, sine gravi & idoneâ ratione asserenti? VI. Quando communi loquendi usu, hic agendi, illic patiendi locus esse, dicitur, partim in comparatione id intelligendum est; quâ ratione de fidelibus dicitur, quod præsens seculum ipsis sit tempus lugendi, futurum verò ridendi, hic luctus, illic gaudium; non quod in hac vitâ nullâ omninò perfruantur lætitiâ, sed quod neque tam multâ neque tam exquisitâ, neque tam constanti: partim autem agendi patiendique vocabula cum ⁷ *medietate* capienda sunt, quâ impiis & incredulis ita sit hic agendi locus, ut liberè licenterque & plerumque etiam impunè quidlibet patrent, DEO insultent, probos ludibrio & libidini malorum exponant, prætereâ in immoderatis voluptatibus, quibus parcè admodum pii fruuntur, universam transigant vitam; illic verò patiendi ita, ut neque impunè amplius peccent, neque probos ullo damno afficiant, neque denique ullâ corporis animique voluptate perfruantur. Ex quo constat, hunc loquendi modum peccata inferorum non tam abolere, quam

quam in o
 sca, com
 directe at
 influat
 mem
 ibi nulla et
 physica, cu
 talis actio
 la moralis
 cientium,
 se efficien
 Passionem
 actione y
 Sic, cum
 atque d
 tam cau
 quitur:
 actuale.
 mera pass
 trumque
 voluntas
 & passio
 concupisc
 neque eu
 tes, & sin
 ter pecca
 tur. N
 ceditur,
 patiendi
 ma confi
 cati, no
 ratione
 majori
 mera p
 cedo:
 isthæc

quam in ordinem revocare. VII. Omnis actio duplex est, physica, cum quis reali influxu in rem quampiam agit, & moralis, cum directe aut indirecte rem intendit, etsi in eandem reali actione non influat. Quâ suppositâ distinctione major propositio in argumento proposito ita limitanda est: Ubi est locus meræ passionis, ibi nulla est actio, physica, concedo, moralis nego. Passio enim physica, cum intentione vel directa vel indirecta conjuncta, moralis actio est, quia est causalitas causæ moralis, id est, id, quo causa moralis moralis causa est, quæ cum sit è numero causarum efficientis, esse nequit, quam sine anima non potest esse homo. Passionem autem physicam, cui annexa intentio est, pro morali actione justè censeri, extra controversiam est & exemplis pater. Sic, cum quis patitur sibi stuprum inferri, quod prohibere poterat atque debebat, ipsum patrare stuprum, rectè æstimatur, adeoque tam causa est moralis stupri, quam is, qui intulit. Quare non sequitur: apud inferos non est actio physica: Ergo nec peccatum actuale. IIX. Multò minus sequitur: ubi nulla est actio, sed mera passio, ibi nec est peccatum habituale, nec actuale, quod utrumque negat Parkerus. Nam peccatum habituale, seu prava voluntas, ut sic, neque est actio neque passio, sed privatio actionis & passionis, & tamen est peccatum, quia est contra legem: *non concupisces*. Insuper peccata omissionis, velut non amare DEUM, neque eundem quandoq; solenniter colere, non honorare parentes, & similia, neque actiones sunt, neque passiones, & tamen inter peccata actualia perinde, ut ea, quæ committuntur, computantur. Nempe peccatum actuale est, quotiescunque actu à lege receditur, sive id fiat agendo, sive patiando, sive non agendo & non patiando. Quæ cum ita sint, à negatione actionis, in qua minima consistit peccatorum pars, ad negationem omnis actualis peccati, non valet consequentia. IX. Cum actio passioni duplici ratione contradistingui possit, vel in formali, vel in consequenti, major iterum propositio hunc in modum limitari potest: Ubi est mera passio, ibi nulla est actio, formaliter & in ipsa passione, concedo; consequenter & post passionem, nego. Quamquam enim isthæ privatio, qua damnatis facultas bene agendi vivendique

furripitur, quæque ipsi in statum damnatorum constituuntur, passio sit, non actio, respectu damnatorum, eandem tamen passionem actiones malæ necessariò consequuntur. Quicquid enim est præcipua humanæ miseriæ pars, id è damnatorum suppliciiis aded non eximi, ut potius primò includi debeat. At verò privari potentias hominis nobilissimas, intellectum & voluntatem, debita perfectione, ut nec intelligere bonum, nec velle possint, sed impetu quodam in malum inclinent, illudque, quoad possunt, perficiant, præcipua humanæ miseriæ pars est, longè infelicioꝝ illa, qua sensus corporis, quos cum bestiis homo habet communes, naturali perfectione & voluptate spoliatur. Ergo hæc ipsa miseria vel maximè ad essentiam pœnarum infernalium spectat. Quo de argumento dato studio egimus, §. XLVII. Ex quibus X. utrò patet, quid ad objectas in contrarium rationes responderi debeat. Infernum scilicet locum pœnarum esse concedimus, pœnas omnes meras privationes esse negamus, cujus contrarium vel sola distinctio pœnarum in pœnas damni & sensus demonstrat. Et esto, pœnam in formali passionem esse, eandem tamen actiones varias insequi, nihil prohibet. Ex eo verò, quod Scriptura pœnas infernales passivis vocabulis describit, non plus sequitur, quam easdem passiones esse, non item, esse meras, multò minus, actiones non posse statum illum passionis consequi. Ignis certè passionem excitat, sed passio vicissim isthæc impatientiam, hæc invidiam, furorem & blasphemiam. Abjici à facie DEI est equidem excludi à visione ejus beatificâ, id est, nec cognoscere DEUM, ut summum bonum, nec amare, sed hoc ipsum, etsi mera omisio sit, peccatum tamen actuale est, quod alia, non minus actualia, peccata necessariò insequuntur, utpote livor, odium & similia. Præterea nec per meras passiones infernale nobis exitium ubique depingitur. Dentibus stridere & mori morte æternâ, actiones includere, supra probatum fuit, ne quid de cæteris dicamus. Justitiam requirere, ut actiones malæ passionibus dolorosis compensentur, concedimus, sed has ipsas passiones dolorosas actiones alias, imprimis turpes, ex quibus passiones istæ & dolores intensionem capiant & incrementum, excludere, negamus. Justitiæ dictatum fuit: quo die comederis, morte morieris; comedit

dicitur, h
 fuerit, ut p
 Denique
 ante, quæ
 CA
 digatur, h
 inferno stat
 Major ex I
 Quicquid
 mnatorum
 cluso con
 peccant.
 ergo non
 terius no
 subiectu
 ad solari
 tæ falli
 uti origi
 præterea
 & odium
 Nempe i
 quod dicit
 alterius,
 quæ, no
 possunt,
 certæ &
 tum; a
 to subn
 quid igni
 id ab ip
 etiam est
 intellect
 sed aug
 mnati
 dicend
 quæ se

dit homo, mortuus est, & tamen tantum abest, ut passus tantum fuerit, ut plus etiam malarum actionum, quam antea, commiserit. Denique ad argumentum ab excellentiâ pœnarum petitum paulò ante, quantum satis erat, respondimus.

CXVIII. Argumentum decimum tertium, si in formam redigatur, hoc est: Quicquid ad solatium damnatorum facit, id in inferno statuendum non est. At blasphemare DEUM. Ergo. Major ex Luc. XVI. 24. Zach. IX. 11. Minor hoc modo probatur: Quicquid est vindicta sui, id est solatium. At blasphemia damnatorum. Ergo. Respondetur, I. Si utriusque argumenti conclusio concedatur, nondum tamen effici hoc: ergo damnati non peccant. Quæ enim consecutio est: damnati non blasphemant; ergo non peccant? A negatione unius speciei ad negationem alterius non rectè concluditur. Si verò regeras, ampliandum esse subjectum minoris propositionis, hoc modo: Peccare in DEUM ad solatium damnatorum facit; tunc hæc ipsa minor apertè evadit falsa. Quomodo enim peccatum quodlibet in DEUM, veluti originale, & inter peccata actualia multa omissionis peccata, præterea invidia in proximum, impatientia erga seipsum, quini & odium in DEUM, in solatium cedere peccantis, dici potest? Nempe id duntaxat peccatum vindictæ nomine, quæ solatium quoddam est, venit, ubi vel re vel verbo contumelioso, honorem alterius, quantum in nobis est, lædere annitimur; cætera verò, quæ, non obstante hoc argumento damnatis competere utique possunt, non item. II. Aliud solatium est verum & solidum, certæ & falli nesciæ spei innitens, cum genuinâ voluptate conjunctum; aliud falsum & spurium, infirmo lubricoque fundamento subnixum & cum augmento infelicitatis connexum. Quicquid igitur ad solatium damnatorum verum atque solidum facit, id ab ipsis removendum est, concedo; nego verò, avocandum etiam esse ab illis id, quod, quamquam tenebricoso damnatorum intellectui solatium quoddam videatur, revera tamen non est, sed augmentum potius supplicii. Quid enim, obsecro te, damnati blasphemando lucrantur? Id nempe, quod furiosi maledicendo, ut duplo majores accipiant plagas, aut certè tormenta, quæ semel subiere, nunquam effugiant. Quod si dicas; melius
ni.